

Zadeva: Zabeležka dvajsete seje z dne 15. marca, 2022

Skupna seja Nacionalnega sveta za demokratično spremembo volilnega sistema (SVS) in Programskega sveta Sinteza-KCD (PSS) je potekala na JITSI v torek, 15.3.2022 med 16 in 17.45 uro.

Razprava je bila izjemno bogata in poglobljena, osredotočena na ključna vprašanja.

Ad 1. Poročilo o dosedanjih »javnih pogovorih« z vodji list in strank ter načrti za nadaljevanje:

V okviru prve točke je bilo na podlagi poročila T. Zorc ugotovljeno, da je bilo doslej opravljenih 10 pogovorov z vodji političnih strank in gibanj, tako z leve kot desne strani političnega pola. Pogovori so bili ocenjeni kot zanimivi, plodni in koristni. Opozorjeno pa je bilo, da narašča, zlasti pri uveljavljenih parlamentarnih strankah, razkorak med stališči in obljubami, izrečenimi s strani vodij na pogovorih, in nadaljnjim odzivanjem teh strank na naše pozive. Nobena od teh strank ni doslej imenovala svojega predstavnika v delovno skupino za usklajevanje predloga novega volilnega sistema, nobena še ni tega vprašanja zapisala v svoj (pred) volilni program, pogovore o tem odpravljajo za čas po volitvah. Zato je prevladala ocena, da vse obljube, izrečene na pogovorih, niso bile povsem iskrene. Pri pripravi referendumov bomo verjetno lažje dosegli podporo pri manjših in neparlamentarnih strankah.

V nadaljevanju so predvideni še naslednji pogovori:

Torek, 15. marca, pogovor s Smiljanom Mekicar (novi predsednik) stranka **Dobra država**;

Četrtek, 17. marca, pogovor z Anico Bidar in Esmeraldo Vidmar, stranka **Za ljudstvo Slovenije**;

Ponedeljek, 21. marca, pogovor z Robertom Golob, stranka **Gibanje Svoboda**;

Torek, 22. marca, pogovor z Marjanom Podobnik, koalicija **Povežimo Slovenijo**;

Četrtek, 24. marca, pogovor z Ivanom Gale, stranka **Naša prihodnost**.

Ad 2 Izdelava ocene javnih pogovorov (vsebinski poudarki, načelnost, verodostojnost, ipd)

Pripravljata se dve celoviti oceni vseh pogovorov, ki bosta v pisni obliki izdelani po zaključku prvega kroga (Bizjak, Dragan), torej do 25. marca. Že ustno poročilo avtorjev pa zagotavlja poglobljen uvid in korektno oceno, ki bo razkrila števila vprašanja in probleme: zaprtost strank samih vase, odtujenost od državljanov, ambicioznost njihovih načrtov, za uresničevanje katerih nimajo ustreznega potenciala itd. Posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da bo po javnih informacijah večina strank na kandidatne liste uvrstila vse dosedanje poslance, čeprav je vsem jasno, da je sedanji sklic DZ najslabši v dosedanji zgodovini neodvisne Slovenije. Verjetno jih k temu silijo težave pri »evidentiranju novih kandidatov« (nezaupanje državljanov) in »utrjevanje strankarske strukture«, sedanji volilni sistem pa jim seveda omogoča »skrivanje« slabih kandidatov med ostale na kolektivnih listah, ki volivcem ne omogočajo poimenske izbire. Dejstvo, da je za uveljavitev prednostnega glasu v zadnji obravnavi v DZ zmanjkalo nekaj glasov (in to z leve strani) verjetno ni bilo naključje, temveč preverjena taktika, preprečiti volivcem preferenčno izbiro med kandidati.

Ad 3 Pregled pisnih odgovorov na konkretna vprašanja:

Zato je bilo ponovno poudarjeno, naj v nadaljevanju komuniciranja s temi strankami poskušamo doseči verodostojno, pisno zabeleženo obvezo, da takoj po volitvah odpremo vprašanja volilnega sistema, spremembe referendumске zakonodaje in odločitve o spreminjanju in posodabljanju Ustave v točkah, ki zadevajo ta vprašanja.

Ad 4 Vprašanja glede Ustave in referendumске zakonodaje:

V okviru te točke je T. Zorc (po sklepu prejšnje seje, zapis katerega pa je v zabeležki 19. seje pomotoma izpadel) podala pregled tistih določil, kjer sedanja Ustava blokira demokratizacijo volilnega in referendumskega sistema. Dogovorjeno je bilo, da to gradivo pripravi v pisni obliki (do 20. marca), potem pa bo k njemu delovna skupina (predvsem zapositi C. Ribičiča) pripravila svoje komentarje za naslednjo sejo SVS in PSS.

Ad 5 Razprava o Petem poročilu PSCN in dogovor o ukrepanju:

V okviru te točke smo odprli razpravo o poteku Projekta 2TDK. PSCN (projektни svet za civilni nadzor), ki ga je Cerarjeva vlada ustanovila na zahtevo SINTEZE-KCD, je namreč za vlado pripravil poročilo (5. po vrsti), v katerem zelo kritično opozarja, da prihaja v projektu do zamud, podražitev, predvsem pa do prikrivanja dejstev pred strokovno in drugo javnostjo, obenem pa v investicijskem projektu niso odpravljena številna mesta visokega korupcijskega tveganja. Po mnenju nekaterih strokovnjakov so lahko zaradi tega ogrožena celo evropska sredstva.

Dogovorjeno je bilo, da se ta razprava nadaljuje na naslednji seji, k njej pa povabi tudi nekaj zunanjih strokovnjakov. Ob tem se odpira varianta, da tako razpravo opravimo izven rednih sej SVS in PSS, da ne obremenjujemo preveč rednega programa dela SVS.

Ad 6 Razno:

Pod točko Razno smo v razpravi ponovno obsodili vojno v Ukrajini, ki postaja čedalje bolj »totalna« (rušenje civilnih ciljev, naraščanje civilnih žrtev), predvsem pa povsem enostransko (in pogosto lažno) poročanje o njej. To je še toliko bolj zaskrbljujoče, ker se je Slovenija pod taktirko ZDA, EU in NATA sama odrekla možnosti, pridobivati informacije tudi z druge strani, čeprav seveda ni nobenega zagotovila, da tudi te niso enako enostranske in lažne.

Posebej smo opozorili, da enostransko izključevanje ruskih in beloruskih umetnikov in športnikov iz mednarodnega dogajanja in tekmovanj predstavlja nesprejemljivo in nevarno obliko uveljavljenega načela »kolektivne krivde«. Dogovorili smo se, da se odgovornim institucijam, politikom in medijem posreduje protestno pismo. Čeprav lahko pričakujemo popolno medijsko blokado tega sporočila, je zaradi našega zagovarjanja resničnih dejstev, tudi v tem primeru, nujno, da se od nesprejemljivih političnih odločitev jasno in javno distanciramo.

Zabeležko pripravil Emil Milan Pintar